

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK

Lidová slovesnost

Ročník 8.

květen 2013

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

*Zpracováno v rámci projektu „Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století“
registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3443*

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Informace o projektu

Název projektu: Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století

Registrační číslo: CZ.1.07/1.4.00/21.3443

Příjemce: Základní škola, Přerov, Želatovská 8

Anotace:

- Tento modul je určen pro společnou práci – opakování a doplnění poznatků o lidové slovesnosti, pro práci s literárními žánry, rozšíření slovní zásoby.
- Žáci si uvědomí bohatství a pestrost české lidové duchovní kultury, ověří si pochopení pojmů při společné práci s prezentací a s pracovním listem.
- Je kladen důraz na aktivitu a kreativitu žáků

HÁDANKY I. – hádanky ve verších

1. Čtyři rohy, žádné nohy
Chodí to, stojí to.
2. Čtyři rohy, žádné nohy
Jenom břicho veliké
3. Za sluníčkem hlavu točí
Nic nevidí, nemá oči.
Když dozraje malinko
Každému dá semínko.
4. Chodí v koruně, král není,
nosí ostruhy, rytíř není.
Má šavli, husar není,
k ránu budívá, ponocný není.
5. Běží, běží,
nepoleží,
nemá vůz a nemá saně,
přece nikdy neustane.
6. Čtyři rohy,
žádné nohy,
chaloupkou to pohne.
7. Dvě sovy vedle sebe sedí,
aniž o sobě vědí.
8. Má to oči jako kočka,
má to ocas jako kočka,
mňouká to jako kočka,
není to kočka.
9. Na břehu i v řece žije, hlavičku má jako zmije,
když ji chytíš, pod kamennou helmou ji skryje.
10. Červený pán v trní,
bříško plné zrní.
11. Na vysokém stonku z luk
obláček si nesl kluk.
Foukl trochu, foukl víc
- a z obláčku není nic.

HÁDANKY II.

1. Malý ptáček ohniváček nepije a nejí, ale svůj dům chraň si před ním víc než před zloději.
2. Sedí paní v řádku v červeném kabátku, kudrny má na sluníčku a sama je v chládku.
3. Pořád nosí jehelníček, ale nikdy nešíje.
4. Býček s železnými zuby přehryzává silné duby.
5. Divné zvíře vidím v díře, na hlavě růžky a v rukou nůžky.
6. Růžová je, leze z hlíny, kos má na ni laskominy.
7. Kdo stále nosí hřeben a vůbec se nečeše ?
8. Jednooký, jednohohý vrátný ohlídá dům za světla i za tmy.
9. Co se nečeše hřebenem, ale rukou ?
10. Nohy tenké jako žíně, bydlí přímo na komíně. Dlouhý zoban, klap, klap, ten se hodí k lovu žab.
11. Slunce v dešti kreslí most malým dětem pro radost.
12. Kořeny má skryté v zemi, vypíná se nad jedlemi, stoupá pořád výš a výš, ale růst ji nevidíš.
13. Stojí babice rozcuchaná velice. Když přijdou časy, zelené má vlasy, když tělo chřadne, do vody padne.
14. Délku tónů přesně měří, dobře dělá, kdo mu věří. Dobře dělá, kdo si zvyká hrát vždycky tak, jak on tiká!
15. Neustále to mění tvar, ale přesto je to stále kulaté. Co to je?.
16. Kdo má vpředu dvě oči, ale vzadu ještě spoustu dalších.
17. Malý domeček, plný koleček..
18. Je soudeček bez obrouček, je v něm dvojí víno, a přeci se nesmíchá. Vejce
19. Leze, leze po železe, nedá pokoj, až tam vleze.
20. Přišel k nám host, spravil nám most, bez sekery bez dláta, a je přece pevný dost..

Řešení:

HÁDANKY I. – hádanky ve verších

1. Čtyři rohy, žádné nohy
Chodí to, stojí to. DVEŘE
2. Čtyři rohy, žádné nohy
Jenom břicho veliké PEŘINA
3. Za sluníčkem hlavu točí
Nic nevidí, nemá oči.
Když dozraje malinko
Každému dá semínko. SLUNEČNICE
4. Chodí v koruně, král není,
nosí ostruhy, rytíř není.
Má šavli, husar není,
k ránu budívá, ponocný není. KOHOUT
5. Běží, běží,
nepoleží,
nemá vůz a nemá saně,
přece nikdy neustane. ČAS
6. Čtyři rohy,
žádné nohy,
chaloupkou to pohne. HLEMÝŽĎ
7. Dvě sovy vedle sebe sedí,
aniž o sobě vědí. OČI
8. Má to oči jako kočka,
má to ocas jako kočka,
mňouká to jako kočka,
není to kočka. KOCOUR
9. Na břehu i v řece žije, hlavičku má jako zmije,
když ji chytíš, pod kamennou helmou ji skryje. ŽELVA
10. Červený pán v trní,
bříško plné zrní. ŠÍPEK
11. Na vysokém stonku z luk
obláček si nesl kluk.

Foukl trochu, foukl víc
- a z obláčku není nic.

PAMPELIŠKA

HÁDANKY II.

1. Malý ptáček ohniváček nepije a nejí, ale svůj dům chraň si před ním víc než před zloději. Zápalka
2. Sedí paní v řádku v červeném kabátku, kudrny má na sluníčku a sama je v chládku. Mrkev
3. Pořád nosí jehelníček, ale nikdy nešije. Ježek
4. Býček s železnými zuby přehryzává silné duby. Pilka
5. Divné zvíře vidím v díře, na hlavě růžky a v rukou nůžky. Rak
6. Růžová je, leze z hlíny, kos má na ni laskominy. Žížala
7. Kdo stále nosí hřeben a vůbec se nečeše ? Kohout
8. Jednooký, jednohý vrátný ohlídá dům za světla i za tmy. Klíč
9. Co se nečeše hřebenem, ale rukou ? Ovoce
10. Nohy tenké jako žíně, bydlí přímo na komíně. Dlouhý zoban, klapy, klap, ten se hodí k lovu žab. Čáp
11. Slunce v dešti kreslí most malým dětem pro radost. Duha
12. Kořeny má skryté v zemi, vypíná se nad jedlemi, stoupá pořád výš a výš, ale růst ji nevidíš. Hora
13. Stojí babice rozcuchaná velice. Když přijdou časy, zelené má vlasy, když tělo chradne, do vody padne. Vrba
14. Délku tónů přesně měří, dobře dělá, kdo mu věří. Dobře dělá, kdo si zvyká hrát vždycky tak, jak on tiká! Metronom
15. Neustále to mění tvar, ale přesto je to stále kulaté. Co to je?. Měsíc
16. Kdo má vpředu dvě oči, ale vzadu ještě spoustu dalších. Páv
17. Malý domeček, plný koleček.. Hodinky
18. Je soudeček bez obrouček, je v něm dvojí víno, a přeci se nesmíchá. Vejce
19. Leze, leze po železe, nedá pokoj, až tam vleze. Klíč

20. Přišel k nám host, spravil nám most, bez sekery bez dláta, a je přece pevný dost..
Mráz

Použité zdroje:

<http://cs.detske-hry.com/zabava/hadanky.34/?pg=2>

<http://brtpichlavec.sweb.cz/deti/hadanky/hadanky2.htm>